

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนในที่ราชพัสดุ
แปลงหมายเลขทะเบียนที่ ส.ชม.2257 ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : อรรถพล คนเพียร

สาขาวิชา : นโยบายสาธารณะ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: ร้อยโท ดร.สุพรชัย ศิริโวหาร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนในที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ส.ชม.2257 ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาคัดแย้งดังกล่าว เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ข้าราชการ จำนวน 37 คน กลุ่มที่ 2 ประชาสังคม จำนวน 29 คน และกลุ่มที่ 3 ประชาชน จำนวน 296 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ANOVA และเกณฑ์การวิเคราะห์ของ John W. Best

ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุของความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนในที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ส.ชม.2257 ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มี 7 สาเหตุ ได้แก่ 1) นโยบายการเวนคืนที่ดิน ภาครัฐกำหนดแนวเขตการเวนคืนที่ดินเกินความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ นำนโยบายการเวนคืนที่ดินไปปฏิบัติไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเวนคืน ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเวนคืนที่ดิน 2) การทำความเข้าใจกับประชาชน ภาครัฐไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนที่จะถูกเวนคืนที่ดินให้ทราบเหตุผลความจำเป็นที่จะใช้ประโยชน์ที่ดิน วัตถุประสงค์ในการเวนคืนที่ดิน ผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ผลกระทบทางลบและมาตรการบรรเทาความเดือดร้อนที่ประชาชนจะได้รับ 3) ความจำเป็นของประชาชน ประชาชนมีความจำเป็นต้องใช้พื้นที่ที่ถูกเวนคืนเพื่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพประมง เกษตรกรรม และค้าขาย 4) การจ่ายเงินค่าชดเชยการเวนคืนที่ดิน ภาครัฐอ้างความชอบธรรมตาม

กฎหมายกำหนดเงินค่าชดเชยโดยไม่ได้รวมค่าชดเชยการสูญเสียอาชีพและค่าชดเชยที่เป็นต้นทุนทางสังคมให้กับประชาชน เงินชดเชยค่าที่ดินที่ประชาชนได้รับไม่มีความเหมาะสม และการจ่ายเงินชดเชยล่าช้า 5) วิธีการดำรงชีวิตของประชาชน การอพยพย้ายถิ่นฐานของประชาชนไปยังสถานที่แห่งใหม่ ที่อำเภอคอยเต่า ภาครัฐใช้ความชอบธรรมตามกฎหมายในการกำหนดโครงสร้างทางสังคมให้กับประชาชน ไม่มีการสำรวจความต้องการวิธีการดำรงชีวิต ไม่มีการศึกษาวัฒนธรรมชุมชน ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และวิธีการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและวิธีการดำรงชีวิตแตกต่างจากวิธีการดำรงชีวิตในที่ดินที่ถูกเวนคืน 6) ที่ดินที่ภาครัฐจัดสรรทดแทนให้ประชาชน ไม่เหมาะสมกับการดำรงชีพ ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ดีเท่าที่ดินที่ถูกเวนคืน 7) สภาพความเป็นจริงในการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ภาครัฐเวนคืนมา ภาครัฐนำที่ดินไปใช้งานอื่นที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการเวนคืน

แนวทางแก้ไขปัญหาค่าความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนในที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ส.ชม.2257 ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ 1) เพิกถอนสภาพการเวนคืนที่ดินเฉพาะส่วนที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืน และโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนดังกล่าวคืนให้กับประชาชน ประชาชนต้องคืนเงินค่าชดเชยการเวนคืนที่ดินให้กับภาครัฐโดยยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าดอกเบี้ยของเงินจำนวนดังกล่าว 2) ประชาชนที่ซื้อสิทธิ์จากผู้ครอบครองเดิมหลังจากวันที่รัฐมีประกาศเวนคืนที่ดินดังกล่าว ถือเป็นผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการฟ้องขับไล่ตามกฎหมาย และ 3) ภาครัฐควรประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนและประชาชนที่อยู่ในที่ดินที่เวนคืน และควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งร่วมกัน

The Title : Conflict Resolution between Government and Citizens in State Property
Registration Number S.CM.2257, Ban Pae Subdistrict, Chom Thong District,
Chiang Mai Province

The Author : Auttaphon Konpien

Program : Public Policy

Thesis Advisor : Lt.Dr.Suphornchai Siriwoharn
Lect Dr.Churairat Chullachakkawat

Chairman

Member

ABSTRACT

The purpose of this research were to study causes of conflict between government and citizens in State Property Registration Number S.CM.2257, Ban Pae subdistrict, Chom Thong district, Chiang Mai province and to find the ways of conflict resolution. This research was a survey research. There were three sample groups consisted of 37 government officers, 29 members of civil society and 296 people. The data collecting instrument was a questionnaire. Statistical data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, ANOVA, and John W. Best's principle.

The results of this research found that there were seven causes of conflict between government and citizens in State Property Registration Number S.CM.2257, Ban Pae Subdistrict, Chom Thong District, Chiang Mai Province as follows: 1) Land expropriation policy: government determined excessively boundaries of land expropriation for using; 2) Building up among people: government did not inform people about some necessary reasons for land use, objectives of land expropriation, benefits for the nation, negative effects and measures to alleviate troubles for people; 3) Necessities of people: people needed to use the land for living as well as working as fishermen, farmers and merchants; 4) Compensation for land expropriation: government claimed its legitimacy in accordance with legislation to freely set the amount of money for compensation which did not include the compensations for lost career and social costs to people. Compensation

for the expropriated land was inappropriate and delayed; 5) People's way of living: for the migration of people to the new settlement at Doi Tao District, the government used its legitimacy in accordance with legislation to determine cultural structure to people. Government also did not investigate the needs for people's way of living as well as did not study cultural community, environmental effects and people's way of living. This caused people to have different quality of life and ways of living from the way they used to be when they were in expropriated land; 6) Replacement lands for people: government allocated unsuitable lands for people subsistence. These given lands couldnot be used for making a living that was as well as the expropriated land; and 7) Actually situation of land using: the government used these expropriated land for other purposes that were not the objective of land expropriation.

Conflict resolution between the government and the citizens in State Property Registration Number S.CM.2257, Ban Pae Subdistrict, Chom Thong District, Chiang Mai Province, were as follows: 1) Roveke some parts of land expropriation which did not use for the objectives of land expropriation. Likewise, people have to return compensation of land expropriation to the government without any interest; 2) The eviction law would be strictly used with people who bought the lands from previous owners after the date that government announced land expropriation; and 3) Government should publicize, provide knowledge and understanding to community leaders and people who were in expropriated land. Every party should collaborate to solve this conflict.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ร้อยโท ดร.สุพรัช สิริโวหาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ ดร.ภูไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงเป็นวิทยานิพนธ์อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูงและขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านซึ่งมิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ อดีตข้าราชการ และอดีตพนักงานราชการ กลุ่มประชาสังคม และประชาชน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ชีวิต จิตวิญญาณและเป็นแบบอย่างในความเพียรพยายาม ความมีมานะ อดทน ต่อสู้กับอุปสรรคทั้งปวงและคอยห่วงใยในทุกอย่างก้าวของชีวิต ประโยชน์อันพึงได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชนที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนในที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นประโยชน์ของประเทศชาติต่อไป

อรรถพล คนเพียร